

EEN ONGEKEND "BELEG VAN OOSTENDE" in MÜNSTER

door Ivan VAN HYFTE

Van 24 oktober 1998 tot 17 januari jongstleden liep in het Duitse Münster een grote overzichtstentoonstelling met een Europese dimensie. In het Westfälisches Landesmuseum für Kunst und Kulturgeschichte werd de 350ste verjaardag beeldend herdacht van de uit schoolboeken overbekende Vrede van Westfalen (1648). De afsluiting van de Spaans-Nederlandse vrede in het raadhuis van Münster had voor de politieke toekomst van Oostende ook zijn gevolgen, na de langste belegering uit de zo pas geëindigde 80-jarige oorlog.

Op artistiek vlak zijn er van dit militair prestigetreffen tussen de Spanjaarden en de Noordelijke Nederlanden zeer veel "Beleg van Oostende" bewaard gebleven. Ook schilderijen !

Op de "Europaratausstellung" waren 2 Oostendse doeken prominent aanwezig en als blikvanger misstonden ze niet tussen al het andere culturele erfgoed. Een eerste olie op doek kennen we vanuit onze eigen Koninklijke Musea van Schone Kunsten van België te Brussel (1).

Maar het tweede, uit 1618, in privé-bezit, lijkt mij een "ontdekking". Het is van de hand van de Antwerpenaar Sebastiaan VRANCX (zie monogram S.V.) (1573-1647). Vanuit het Spaanse kamp op de voorgrond krijg je een zicht op de belegerde stad. Met de bedrijvigheid van de soldaten, de leger tenten, de stalletjes met groentenverkopers, slaggers en handelaars in gevogelte toont VRANCX zijn voorliefde voor het anekdotische. De grote opmerksaamheid van de troepen verhindert niet dat hij het eigenlijke beleg toch nauwkeurig weergeeft. De schilder is een baanbreker in de nieuwe manier van belegeringen schilderen : er is een hiërarchische opbouw of tweedeligheid op het tableau. Enerzijds wordt de belegerde stad naar de achtergrond verschoven en daartegenover staat het geïndividualiseerde leven op de voorgrond. Een prachtstuk...(2). Kenners noemen het een hoogtepunt uit VRANCX' oeuvre.

Mag ik van deze gelegenheid gebruik maken om de culturele verantwoordelijken van onze stad er op te attenderen dat binnenkort (jaar 2001) het 400 jaar geleden is dat ons tot de verbeelding sprekend beleg een aanvang nam. Nieuwpoort is met de slag van Nieuwpoort (1600) al uit de startblokken geschoten. Een hint misschien om er vroegtijdig bij te zijn willen we ondermeer deze stukken op een cultureel hoogstaande thema-expositie in onze stad bewonderen

-
- (1) "De belegering van Oostende door de Spanjaarden 1601-1604". Zuidnederlands anoniem 118 x 158,5 cm. Inventaris nr. 1461.
 - (2) Katalogusnummer 365.

Gedurende de zomer 1998 werd een maquette van de maalboot Prins Albert uitgeleend voor een tentoonstelling. Bij het transport werd de tuigage beschadigd.

Ons geacht lid, dhr. Louis PINCKET, werd bereid gevonden de tuigage van deze maquette volledig te vernieuwen. Een werkje dat hij vlot en deskundig volbracht.

Waarvoor onze oprechte dank.

Het Bestuur